

SZOLNOKI LAPOK.

TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. Negyedévre . . . 2 kor.
Félévre 4 kor. Egyes szám ára. 16 fill.

Felelős szerkesztő:

HÁY GÉZA.

== MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP. ==

Szerkesztőség telefonszáma 52.
Kiadóhivatal telefonszáma 56.

Nyit-tér sora 1 korona

A paraszt panama.

Nem is egészen új dolog, van már néhány napos: a türkevei »Aggastyán« temetkezési egyesület bukása. Vagy egy hét előtt a budapesti »Friss Ujság« vezércikkkezelt róla nagy általánosságban és ugyanezen száma egy rövid hírében említette, hogy ez a halotti társulat fizetésképtelenné vált és a vizsgálat 200 ezer korona hiányt derített ki, mint e bukást előidéző okot.

Hogy a fővárosi lap csak ennyit foglalkozott vele, azon nem csudálkoztam. Utóvégre is az az ujság az egész ország eseményeit regisztrálja és szűk keretében némi tért a külföldnek, a nagy világnak is szentel. Neki Martinique sziget elpusztulásáról is kell értesíteni olvasóit, nem terjenghet hosszasan Turkevén és megyénk e városa egyik »jótékonysági« intézményének hulláján, még akkor sem, ha ez a hulla rablógyilkosság eredmény és áldozata. Fájdalom, ilyen szenzáció is naponra kerül friss annak az ujságnak asztalára, mely ezt a frisséget programmképen a nevében viseli. Én ez ügy további megvilágítását, az »Aggastyán« hullájának orvosrendőri vagy törvényszéki boncolását, a halál okának megállapítását, a lelkiismeretes, pontos, részletes láttelepet, a helybeli, megyénkben megjelenő lapoktól vártam.

Azt hittem, — az elsikkadt összeg nagyságától is eltekintve, mely már maga elég nagy szenzációnak minősíti ezt a botrányos esetet — hogy egy nálunk nagyon elharapódzott társadalmi betegség e heveny, a közérdeklődést felébresztő tünete, végre alkalmul fog szolgálni az általánosan pusztító baj feltárására és a radikális gyógyítás sürgetésére.

Hiszen ha a tisztelt lapok csinálói, hivatásból csinálják ujságaikat, — mint a hogy hinni szeretném, — ennél jobb alkalom nem mutatkozott kötelességük teljesítésére, mely bizony nemcsak pöffeszkedő vidéki nagyságok hiúságának legyezgetéséből, név-, születésnapok, lakodalmak, keresztelők és más egyéb áldomások vagy »művészet« czimű tricot-kritikákból áll. Egy ajtót nyitott magán közéletünk, be lehetett, be kellett volna ezen nézni. Valószínű, hogy robbanó gázok is lódultak volna a kíváncsi felé, de az igazi ujságíróknak a lelkiismerete világít, mint a Davy-lámpás, biztosan és veszélytelenül. Vártam ezt a megnyilatkozást. Lehetetlennek tartottam az elszalasztását ennek az alkalomnak, mely felvillanásával egyszerre megvilágította ezeknek a megyeszerte elterjedt »halotti társulatoknak« üzelmeit, melyek valóságos fészkei a népkorrupciónak.

Hiába vártam. A közömbösség, a sablonszerűség vagy a félelem a darázs-fészkekbe nyulástól napirendre tért felette.

Ez a sajátságos elnémulás indított, mint különben az olvasó közönség egyik egyszerű tagját a fel-szólalásra.

A »Friss Ujság« május 14-iki számában a következő hír látott napvilágot:

„Kétszáz ezer korona egyesületi pénz elkal-lódása. Szolnokról vett tudósítás szerint a türkevei „Ag-gastyán“ temetkezési társulat nagy bajban van. A bevétel ugyanis nem fedezi a kiadást, s a társulatnak több az adós-sága, mint a vagyona. Állítólag 200 ezer korona egyesületi pénz — a mely a legszegényebb néposztály filléreiből gyűlt össze — menthetetlenül elveszett.“

Ennek a hírnék kibővítését vártam hiában a hely-beli sajtótól, mely mindenestre tud többet is, mert hiszen a hír innen indult utjára. Hallgat, konokul hall-gat, szinte . . . elhallgat. De ez most már nekem tel-jesen mindegy. Az idézett hírnél az egészről ha nem tudok is többet, ez is ad elegendő impulzust ezen ál-talános panama leleplezésére. Hogy hogyan történt, azt meg tudom érteni és értetni az analógiákból, hogy hol történt: az pedig mellékes. Az ilyen, vagy már történt, vagy történni fog: Szolnokon, Jászberényben, Karcza-gon, Kisujszálláson, Kun-Szent-Mártonban, Török-Szent-Miklóson stb. . . . szóval mindenütt, hol ilyen ellen-őrzésmentes »aggastyánok« szipolyozzák a népet.

Lássuk csak mindenekelőtt az eféle halotti társu-latok fiziologiáját. Milyen szervek képezik ezeket a születésüktől fogva kóros szervezeteket?

Öregedő nagy csizmás parasztok, mesterséget unt nagyszájú iparosok, kiknek már viskét a bőrük és mindenáron szerepelni, hivataloskodni kell. Minden közösségünkben annyi van ilyen, hogy felének sem tudnak helyet adni a városházák, bankok, ipartestüle-tek, betegsegélyező pénztárak. Hivatal kell minden áron, no meg — a Krisztus köntösét sem őrizték ingyért, — napidíj, tiszteletdíj, dinórium, sallárium. Hozzájuk vetődik valami kétes existenciájú nadrágos ember és okvetetlenül egy koporsóval, temetési czikkekkal, ha-lottas kocsi-val üzérkedő asztalos vagy kereskedő (az érdekszövetkezet komplett) és alapítanak egy »Aggas-tyánt«.

A megalakulásnál nagy hévvel, önzetlenül min-dég igálgodik a pap, a kántor, a harangozó. Mert hát nekik a legforróbb óhajításuk, hogy minden hívük minél fényesebb keresztényi temetésben részesüljön, ha még oly szegény is.

Az apát, vagy prépost úr — Isten látja a lelkét — valamennyit szeretné hármassal, pappal, püspöksü-veggel kíséreni utolsó útjára.

Ez a kínálat és oly kínálat, mely mindég talál-kozik elképzelhetlen nagy kereslettel.

Mert ha van nálunk hivatal, napidij sovár paraszt vagy iparos, — hármás papos, püspöksüveges, halot-taskocsis temetésre, liberás gyázmisére lelkendezve áhítózó: . . . valamennyi paraszt. A gazdag vagy jobb módú resteli ezt halotti társulat útján beszerezni, ha kibirta a poszrikot, a lagzit, kibirja a temetést is, — hanem a szegény le, le, az ócska holmikkal kereskedő kofáig, a partyikus koldúsig, mind a halotti társulatok paszazsérje. Fizeti a legnagyobb erőmegfeszítéssel, ha kell koplalással halálesetenként, sokszor hetenkint háromszor-négyszer a maga 10—5 krajczárját. Ha a világon semmije nincs, ha a szó teljes értelmében rongyokban ázik, fázik, ha esztendő számra nem lakik jól . . . halotti könyve az van. Mert előtte a végczél, hogy halottas kocsin, fáklyák között, legalábbis hármás pappal vigyék ki a temetőbe. . . . Jaj! csak ne kis ingben, mert az kész elkárhozás.

Ez azután a biztos, jó gyapjúval ellátott, megnyirandó, kritikát, ellenmondást nem ismerő buta publikum.

Már most az «Aggastyán» (használok ezt a nevet, mert ennek már nem árt, nem lehet jobban kompromittálni) megcsinálja a prospektust. Egyelőre berendezkedik 500 tagra, minden tag fizet, ha egyleti tag hal meg, halálesetenként 10 krajczárt és ezért vagy fényesen eltemetteti az elhunytat vagy családjának kifizet 50 forintot, vagy kivánság szerint olcsóbban temettet és a különbséget kifizeti a hozzátartozóknak. A beiratkozásnál illetéket szed, legkevesebb 1 forintot, ezenkívül a személyhez mért ékesszólással még rendszeren rábirja a nyájba beállottat, hogy tekintsen a jótékony és vallásos célra és hagyományozzon valamit az «Aggastyán» alaptőkéje javára is. A birka rendszeren beleegyezik és megállapodás szerint, halotti könyvének egy külön erre szánt lapján hagyományoz: két, három, öt, sőt némelyik tíz forintot is és engedélyt ad, hogy ezen összeg a halálakor kifizetendő 50 forintból levonathassék.

Pap, kántor, harangozó, az elsőrangú kundschaftot, a tömeges megrendelést, az «Aggastyánt» árleengedésben részesíti.

Ugyanigy a koporsó vagy egyéb gyászpumpa szállítója is. Legrosszabb esetben egy ilyen egyesület berendezése egy 300 forintos halottas kocsiból, 6—12 fáklyatartóból és ugyanannyi fáklyából áll (egy fáklya kiszolgálhat temetést is) és ügyeit úgy intézi, hogy a teljes értékű temetés se kerüljön többre 35 legfeljebb 40 forintnál, a többi 10 forint kell a pénzbeszedő fizetésére, dinóriumokra és egyéb megnevezhetlen kiadásokra.

Ha valamelyik tag egy bizonyos számú halálesetnél nem fizet, könyve és ezzel minden további igénye érvénytelenné válik.

Ha valaki haláleseti díjban már 50 forintot befizetett, többé nem fizet és halálakor megkapja a jutalékot. Ez rendszeren a fátum, mely kivégezni szokta az «Aggastyánokat» . . . persze jó hosszú idő múlva.

Az alapszabályokat felterjesztik jóváhagyás végett . . . a belügyministerhez. Mert az is egy abszurdum, hogy a kaszinókkal, korcsolya egyesületekkel, tornaklubokkal egy kategóriába sorolhatnák, pedig formális életbiztosító társulatok, melyek a kereskedelmi törvény rendelkezései alá tartoznának. Nem kell mérleget ad-

niok, nincsennek semmiféle ellenőrzés alatt. Ha megbuknak, hivatalból nem keresi senki a bukás okát.

Igy azután megindult az üzlet. És ez az egyetlen vállalkozás, mely rendszeren jobban indul meg, mint a hogy tervezték. Nem öt, hanem hat, hétszáz taggal kezdi azonnal, tehát 60—70 forint jön be minden halálesetnél és minden egyes temetésnél 20—30 forint marad meg, vagy legalább kellene megmaradni »az alaptőke javára«. A fényes eredmény azonban mindég elkábitja az igen tisztelt igazgató választmányt, mind sűrűbben gyűléseznek, mind nagyobb napidijakat, elnöknek, pénztárnoknak, pénzbeszedőnek mind nagyobb tiszteletdíjakat szavaznak meg. Tehetik, mert egyiptomi földbe vetették búzacsékájukat, mely száz magot hoz. A tagok napról-napra szaporodnak, mindenki hármás pappal, püspöksüveggel, rőfös bucsuztatóval kíván temetkezni. Csakhamar ezerre és még többre is felug a tagok száma és még senkinek sem jut eszébe a halálesetknél fizetendő 10 krajczárokat lejjebb venni.

Csak úgy dől a pénz mindenfelől. A napidijakat, salláriumokat a legnagyobb szemérmelenséggel sem lehet már feljebb srófolni, megkezdődik «az alaptőke» kikölcsönzése természetesen a tagok, az igazgatóság között, mert ezek alapszabály szerint előnyben részesülnek. Nincs annyi, amennyit ezek kölcsön ne vennének, szereznek ezen a pénzen tanyát, szállót, a kamatok pedig legjobb esetben a tőkéhez íródnak, legtöbb esetben elfelejtődnek. Mert ha valahol, úgy ezeknél a halotti társulatoknál valami hihetetlen könyvelés folyik. A megbukott türkevei «Aggastyán» még dicséretet érdemel, mert ennél, úgylátszik, mégis könyveltek annyira, hogy ahogyan még a hiányt is meg lehetett állapítani; a túlnyomó nagy résznél az is lehetetlen.

A tagok még mindég szaporodnak. Nemsokára meghaladják az ezret is. Ekkor végre akad valami ellenzék. Elkezdnek zúgolódni a 10 krajczár ellen, lejjebb kell szállítani. Megteszik, mert még mindég nem jár a jövedelem csökkenésével, miután a tagok folyton szaporodnak. Van halotti társulat, mely 2—3000-re is felviszi, mert a szegénység spekulációja is megkezdődik, váltanak halotti könyveket minden hozzájuk tartozóknak, sőt idegeneknek is, kiket öt forintért is eltemettethetnek vagy kikkel egyáltalán nem is kell törődniük. Ne felejtjük hogy egy ilyen halotti társulat hyénája volt az oly híressé vált Jáger Mari is.

Nincs azonban olyan farsang, melynek előbb-utóbb meg ne jöjjön a böjtje. Néhány év múlva öregednek rohamosan a tagok mind több hal meg, mind több befizette az 50 forintot és nem fizet többé halálesetet. A taggyűjtés sem fokozható tovább. A jó szimatú alapítók ezen a határpontra lemondanak egymásután hivatalaikról, szerényen átengedik a tért «fiatalabbaknak». Rendszeren az üzleti könyvek is fel-szaporodnak, útban vannak az irodában, emlékül azokat is (a régieket, a beteltteket), elviszik magukkal gyujtónak. Történnek ilyenkor vagyónátírások is. Még nagyon van idő az ilyen óvintézkedésekre, mert az «Aggastyán» még mindég huzza jó néhány évig.

Mikor azután a «fiatalabbak» alatt szorulni kezd a kapeza, megkezdik a másodkönyvek kiadását. Bebeszéli a csökönyös Mathuzsalemeknek, hogy a temetésen kívül jó lenne egy kis pénz is a családnak, kezdjenek második könyvre fizetni, mi sok esetben

sikerül, csak hogy ez már az agónia kezdete. Nem sokára bekövetkezik az idő, hogy az 5 krajczárok nem fedezik többé a haláljutalékot és a «tartalékalaphoz» kellene nyulni. De hol van az? Van a kezükben egy csomó hihetetlen szövegezésű kötvény, mely a maga butaságában perfelvételre sem alkalmas. Láttam olyat, melyet elnök és pénztárnok állítottak ki, elismerve benne, hogy Tök István tagtársnak «a mai napon, hiány nélkül» 300 forintot kölcsönadtak. De ettől eltekintve, rendszerint minden adós fizetése képtelenné válik, a követelések behajthatlanok. Az «Aggastyán» zavarba jön, kezd kisélni a halálesetek kifizetésénél, majd ismét feljebb veszi az öt krajczárt nyolczra, tízre, mi természetesen zúgolódást szül. Az eddig csendes társulat mind zajosabbá válik és ez elriasztja az új tagokat. A jutalék kifizetés késik egy, két hétig, a halottakat a hozzátartozóknak el kell temetni a magukéból, ahogy tudják. Pap, kántor, harangozó nem hiteleznek, ilyenkor már semmi közük az «Aggastyánhoz». Nincs többé hármás pap, püspöksüveg, csak még a kenetlen, kopott halottas kocsi nyikorog (ha ugyan van az «Aggastyánnak») és a fáklyák pislognak. A tagok megunják a dolgot, nem fizetik tovább a 10 krajczárokat.

Ekkor azután megjelenik a fenti hír a «Friss Újság»-ban. Az elkallódott összegnek megnevezésével csak akkor, ha oly ritka jó könyvelés folyt, mint Túrkevén, egyébkint numerus nélkül.

A fényes temetés nélkül maradt vénasszonyok még jajgatnak egy darabig, de hogy azután egy új «Aggastyán» alakul, beiratkoznak oda. A régi «Aggastyán»-nak néhány évig megmarad az emlékezete, azután az is elenyészik nyomtalanul . . .

Ez a sablon. És miután egyik tojás hasonlít a másikhoz, biztosra fogom, hogy Túrkevén is ilyen paraszt-panama végezte ki a tiszteletreméltó «Aggastyánt» és a megtollasodott dinóriumosok, salláriumosok ott is most a markukba nevetnek, mint másutt.

«He, he, he! Nem csak az urak, mi is értünk valamelyest a csizióhoz!»

Hát nem lehet ezen segíteni? Hiszen úgy tudom van egy ministeri rendelet, mely szigorúan meghagyja, hogy a mindenféle egyletek ügymenetelét is vizsgálják, vagy ez is csak papíron marad?

Somos László.

Egy nagy horderejű jászberényi találmány.

Mult számunkban már jeleztük, hogy Elefánthy Sándor jászberényi földbirtokos pünkösdi vasárnapjára lapunkat meghívta a jászok fővárosában felépített, saját találmányú, szabadalmazott tégláégető körkemenczéje bemutatására. Miután a közjó érdekében sem költséget, sem fáradságot nem sajnálunk, külön tudósítót küldtünk a helyszínére, ki azután valóban meglepő, örvendetes tapasztalatokkal tért vissza és ezekről a következőkben referál:

Megvallom nem valami nagy várakozással érkeztem piros pünkösdi délutánján Jászberénybe. Históriai vitéségükről híresek jász atyánkfiai, de még eddig nem szerepeltek a „Találmányok Könyvé”-ben; bármily szorgalommal is bön-géztem át, nem tudtam benne jászra akadni. És éppen nem vettem észre, hogy a nóta szerint „csárda ajtót nyikorgató” testvéreinknek valami nagyon főne a fejük találmányokban, különösen veres téglában, ezt a jelszavat nem is igen hallottam náluk egyébkint, minthogy közéletük egyik jelesét

nevezik „téglafejűnek.” Mióta elhagyták sátraikat, beérték vert falakkal, cigányok által vetett vájkokkal, tégláig még nem igen kapaszkodott az ámbicziójuk. És ime most mégis útban vagyok egy eredeti jász találmányú körkemenczé bemutatási ünnepségére. Mi hogy egészen komoly dolog, bizonyítja a privilegium, melynek kiadása körül nem szoktak tréfálkozni. Kiváló szakemberek bírálják el a beadott kérvényeket, hozzájuk tartják a fizika, a kémia, matematika mércéjét és ha nem üti meg a mértéket, szóba sem állnak vele. Szabadalmi útlevelet csak olyan találmány kap, mely emberileg előrelátható valószínűséggel a praxisban eléri azt a célt, melyet a theoria elibe kitűzött. Az ilyen szabadalmazott találmányok tehát egészen komoly, tiszteletreméltó egyéniségek, kiknél kellő reverenciával kell tenni az anstandsviszitet.

Ezeket gondoltam, mialatt a rozoga fiakker a telephez döcögött.

Egy nagy társaságot találtam, a helyi társadalom egy csomó előkelőségét a polgármester vezetése alatt, néhány vidéki urat és sok, az építési szakmában elfoglalt iparost, kik nagy érdeklődéssel hallgatták a feltaláló teleptulajdonos magyarázatait. Elefánthy úr engemet is a legszívesebben fogadott és kiváló előzékenységgel, lelkiismeretes részletességgel, apróra bemutatta körkemenczéjét. Mielőtt a szemléről beszámolnék, sietek a külsőségekkel végezni. A kemencze megismerése után gazdag uzsonna várta a társaságot az ez alkalomra feldiszipelt gőzfavágó nagy esernökében és csakhamar kedélyes multság váltotta fel a tudományos technikai problémák fejtegetését. Cigán polgármester szép tiszteletben köszöntötte fel a szerencsés feltalálót, nagy sikert kívánva találmánya értékesítéséhez. Habár én is a víg napok barátja vagyok, nem tudtam belemelegedni a multságba, a látottak foglalkoztatták szívetem nélkül elmémet, nem voltam képes határait szabni e nagy horderejű felfedezés hullámzásának, mely amint megérthetően kibontakozott előttem, egyúttal beigazolta, hogy forradalmat fog előidézni az építészet terén. Annyira olcsó lesz a téglá, hogy silányabb anyagból már nem is építenek az emberek és Elefánthy használhatja némi módosítással Nero császár szavait: „Sárból rakott Magyarországot találtam, téglából építve hagyom magam után!”

És ez a feltaláló nem technikus. Egy jóképű, minden ízében rokonszenves, kellemes modorú gentry, ki Magyar-Óváron kneippolva gazdasági akadémiát végzett és ma is teljesen naturbursch, kiből mindent inkább kilehet nézni, csak azt a feltalálót nem, kinek műve megmagyarázásakor bizonyult. Nem holmi ösztönszerűleg tapogatózó, hanem céltudatos kísérletező, ki teljesen ismeri az e téren alkalmazásban lévő vívmányokat, éles szemmel megítéli hiányait és van valamennyinek megjavítására praktikus eszméje, habár alig két éve, hogy kiterjedt gazdasága, egyéb kisebb nagyobb vállalatok között melleleg tégláégetéssel is foglalkozik.

Az „áldomás” multság még emelkedőben volt, jó távol a kulminációtól, midőn esti 10 óra tájban hazautazandó vonatra szálltam, sok színes benyomással és egy értékes tapasztalattal gazdagabban, mint ahogy érkeztem!

Az Elefánthy-féle körkemenczének alap gondolata a Hoffmann és Licht-féle körkemenczéből származik, de mindössze a magja: a nagy légáram czélszerű teljes kihasználása van átvéve, de már a vezetékrendszer és annak szabályozása is egészen más. Az egész egy hatalmas elipszis, melyet kettős fal körvonalai határolnak. A belső részben vannak a füst és légáramvezetékek. A közepén gerinczképen egy hatalmas főcsatorna vonul végig, melyből arányosan szétosztva 14 vezeték ágazik ki, valamennyi a belső közfalba egymástól 7—7 méter távolban lévő ugyanannyi nyílásba torkolva. Minden vezeték a főcsatornánál egy felülről kezelhető dugattyúval tetszés szerint elzárható. A főcsatorna az egyik hosszoldal végénél hagyja el a kemenczét és húsz méternyire oldalt haladva éri el a 32 méter magas kürtöt. Az elipszis belső részében a füst és légáramvezetékek közeit lesulykolt föld tölti ki. Ez oldalvezetékeknek a belső körfal külső felületén, az alappal egy színben lévő torkolatai a kerüléket 14 egyenlő részre osztják és e részek határozzák meg az egyes tégláégető szakaszok hosszát, de szélességét nem, mert az a sugár irányában gyarapítható tetszés szerint

miután kifelé terjeszkedve annyi téglá rakható egy-egy ilyen szakaszba, a mennyt a szükséglet kíván. A szélesség szerint rakják egyúttal a külső körfalat légtéglából, mely a téglával együtt ég ki. A légvonatnak valamennyi oldalról hozzáférhetően berakott téglák között, minden egy métervire egy körülbelül 30 cm. nagyságú aknáthagynak szabadon a föcsapig, hol egy felemelhető vaskupak zárja el. Ezen aknákon át történik a folytatólagos tüzelés kőszénporral. Közvetlenül a szakasz oldalvezetékének nyílása mellett, a szakasz egy függőleges papírlappal elzárják, az egész így berakott szakasz téglát felülről és oldalról a külső mörtéglafallal együtt agyaggal vastagon betapasztják és hozzáfognak a második, majd a harmadik és így tovább a többi szakasz berakásához. Természetesen május 13-án, az első szakasz begyűjtésakor egy ez alkalomra ideiglenes oldaltüzelőhelyen fával kellett begyűjtani, hogy a tüzelés meginduljon, erre többé, míg a körkemence állandó üzemben áll, nem lesz szükség. Másnap már felülről folytatódott a tüzelés május 17-éig, midőn az első szakasz vezetékének a föcsatornába nyíló száját elzárták és a második szakasz vezetékét nyitották meg. Ebben a perczen a légáram szívása keresztül szakította az elszigetelő papírlapot, a vele áttördülő tűz elégette, megkezdődött a második szakasz téglájának előmelegítése; 18-án anélkül hogy a második szakasz vezetékét elzárták volna, kinyitották a harmadik szakasz vezetékét is, miután a nagy csatorna és kémény nyílása két ilyen oldalvezeték kaliberének felel meg, azonnal keresztül szakadt és égett a második papírlap is, átlegelt a tűz az új szakaszba és megkezdődött itt is a tüzelés, hogy másnap a negyedik szakasz vezetéke megnyitható és a második szakasz elcsukható legyen. Így fog kinyitni egymásután az 5. 6. 7. 8. és ugyanakkor záródik a 3. 4. 5. 6. és így tovább. Midőn a kilencedik megnyílik, megszűnik a tüzelés az első szakaszban, ott már készen van a téglá, kezdődik a hűlés. A tizenkettedik szakasz szelepének kinyitásakor az üzem teljes. Az 1. 2. 3. 4. szakaszokban már nincs tűz, ott a téglá hűll és kisugárzó melege is segítségére siet az 5. 6. 7. 8. szakaszokban égő tűznek. E nyolcz szakasz árama teljes erővel tödül a 11. 12. szakaszok nyílásai felé és ezzel hatalmasan előmelegíti a 9. 10. 11. és 12. szakaszok nyert tégláit. Ebben a mozzanatban a 13-ik szakaszba rakják be a nyers téglát, míg az első szakaszt bontják és szedik ki a készet. Így megy tovább az égetés szakadatlanul. Ilyen teljes üzem mellett négy szakaszban a kiégett téglá hűll, négyben égettetik, négyben előre melegszik, egy szakasz a kiszedésre szolgál, egy pedig a berakásra. Az egész körkemencének kiszolgálására — természetesen az anyagszállítást nem számítva — hat ember teljesen elég. Négyet igénybe vesz a téglá kiszedés és berakás, kettő pedig kezeli a fűtést. Ejjel, midőn téglát nem mozgósítanak: két ember minden szolgálatot kényelmesen teljesíthet.

Az arányos méretek adatai és a kellő ábrák nélkül bővebben nem ismertethetem ezt a zseniális találmányt, de a szabadság iránt kötelező diszkrétció nem is enged bővebb részletezést. Legyen elég annyi, hogy az Elefánthy-féle körkemence berendezésének ezélszerűsége felülmúlja a kasseli, a párisi, a Parkes, Clayton, Escherich, Hoffmann és Licht-féle kemencéket és összehasonlíthatatlan olcsóbbság mellett ép olyan tökéletes gyártmányokat állít elő, mint az eddig legjobbnak elismert és általánosan elterjedt Hoffmann és Licht-féle körkemence.

Még legyen szabad röviden egyet-mást az előnyökről felsorolnom.

Köztudomásu dolog, hogy eddig nálunk — nagyon kevés körkemence kivételével — az ugynevezett tábori kemenczék vannak elterjedve, melyek kezdetleges szerkezete rendkívül sok anyagot pazarol. Bennük csak a legjobb tüzelő használható, igen gyenge minőségű téglát állítanak elő és még ezeknek is magas hányada hasznavehetetlen, sőt a használható részt is erős elnézéssel első, második és harmadrangú minőségre kell osztályozni.

Ezeket a hiányokat többé-kevésbé megszüntette elsősorban, a kevesebb mennyiség előállítására hivatott kasseli kemence és még jobban az eddigi és különösen a most leginkább használatban lévő Hoffmann és Licht-féle módosított körkemence. Legnagyobb előnye a hő nagy kihasználása és

így minden más szerkezethez képest 60—70 százaléknyi tüzelőanyag megtakarítása. Csakhogy egy ilyen kemenczének felállítására igen drága dolog, nagyság szerint 40—80 ezer korona költséget okoz és tégláégetése szorosán meg van határozva. Nem lehet benne az építésnél megállapított számmal sem többet, sem kevesebbet előállítani.

Mint már említettem: Elefánthy Sándor elfogadta Hoffmann és Licht légáramlási és tüzelési elvét, de e rendszert egyszerűsítés által, bámulatossá zsenialitással, hibáiból teljesen kivetkőztette. A légáramlást fokozta és ezáltal a legsilányabb fűtőanyag alkalmazhatóságát tehetővé tette, a hűllő téglának kisugárzási melegét is kihasználta és így még további fűtőanyag megtakarítást ért el. A szakaszok fixirozásának mellőzésével az előállítási képességet fokozhatóvá és összevonhatóvá változtatta, végre a mi leglényegesebb: mint szükségeltent, a rendkívül vastag falakat, boltajtásokat, a hatalmas és nehezen kezelhető vaszsilipeket elejtve, kemenczéi előállítási költségét hat ezer koronára redukálta. Kifogástalan első minőségű tégláinak ezrért körülbelül két métermázsa oly szénporral égeti ki, melyet nálunk legtöbb helyen csak gyalogjáró utak készítésére használnak fel, tehát oly anyagot, mely ott, — mint nála is — hol az üzlet tüzelőanyag előállításával egybe van kötve, miután ilyen port a fogyasztó közönségnek kimérni nem lehet, semmibe sem kerül, mert költségét a kereskedés viseli.

Hogy mit jelentenek ezek az előnyök számokban kifejezve? Azt megközelítőleg sem lehet ma még megmondani. Legyen elég egyelőre annyit említenem, hogy Jászberényben, megbízható értesülesem szerint, eddig ezer téglának, a legnagyobb számúaknak is, előállítására 23 korona 50 fillérbe került. Elefánthy Sándor az új körkemenczéjében készülő, a Hoffmann és Licht rendszerű körkemenczéiben előállított selypi gyártmányokkal egyenértékű téglájának ezrért 24 koronával fogja előrusítani.

Ezek a számok is elég sokat mondanak!

Hogy milyen, előre meg nem jósolható közegészségi, kulturális és közgazdasági hatása lesz a kitűnő építőanyag e hallatlan megalapításának, ahhoz ma még készületlen a fantázia. Az első gondolatmenetek nem tudják átölelni azt a roppant tért, melyen e hatások érvényesülni fognak.

De az az egy már ma is bizonyos, hogy Elefánthy Sándor nevét rövid néhány év alatt világszerte tiszteltté fogja tenni ez a találmány és Jászberény méltán büszke lehet zseniális szülöttjére.

Reporter.

Színházi krónika.

E hét bevezető darabja ismét újdonság „Ádám és Éva“ operette volt. Az előadásról csak jót mondhatunk; különben Szalkay társulata már bevette magát a közönség bizalmába, szeretetébe, s így bizton hisszük, hogy városunkat a következő években sem fogja elkerülni. Annyi élvezetes este után, igazán fájlalhatjuk, hogy e társulat már csak rövid négy napig marad körünkben.

„Ádám és Éva“-ban a czimszerepeket Sárosy és Csöregh játszották, összevágó minden jelenetben kiválóan sikerült előadásban. Csöregh tenorját egész erejében ez uttal hallottuk először. Szépen énekelt, meggyőződtetve, nagy hangterjedelmével és kiváló énektudásáról. Virágh (Adramalek), Szadai (Lucifer), Bogyó ismerté vált jóízűen humoros, eleven és élénk játékokkal fokozták a darab sikerét, a melynél két estén, elég szép közönsége volt. Horváth sem maradt el semmiben és megnyerően szép énekével minden ellenkező kritikának elveszi az életét.

Hétfőn „Milliók a hó alatt“ című angol rém dráma. A darab maga kiállításra van építve, a mit persze a mi színpadunkon nem igen lehet produkálni. Ezért hagyta a darab — bár előadása ellen különösebb kifogás nem lehet — a közönséget kissé hidegen. Horváth azt bizonyította be Thomkius szerepében, hogy nemcsak az énekben kiváló, hanem a játékokban is ügyes ember. Sárosy nagyon kedves volt. Közönségünk kedvence s nagyon szívesen fogunk rá visszaemlékezni. A két csirkefogóból ügyes kabinet alakot csinált Szaday és Virágh, Rajz detektív szerepében, Szadai

bolcsi kitünő arczával mindenben hatottak az előadás sikerére

Kedden „Katalin“ mult heti előadása ismétlődött.

Szerdán Bakó László jutalomjátékául Kaen Edmund a nagy angol színész, Dumas mesteri tollával megírt drámája került színre. Bakó nagy és nehéz szerepre vállalkozott. Szerepét minden hiány nélkül, az ő kiváló tudásával, imponáló erejével, meglepően sikerült alakításával a legjobb ismerésre méltóan játszotta.

Közönség közepes számmal vett részt az előadáson, amit annál kevésbé vártunk, mert Bakó László művésze, amit minden egyes fellépésével bebizonyított, megérdemelte volna, hogy a közönség ez alkalommal szorongásig megtöltse a színházat.

Az ő művésze oly színvonalon áll, hogy a legjobb kritika az az óváció, melyet a csekély számú közönség ez este rendezett a művész tiszteletére. Minden felvonás után 8—10-szer hívták a lámpák elé. Rajz ismét szokott jó volt, úgyszintén Déry, valamint Bakóné. — Különösen ügyes volt Szadai az öreg sűg szerepében, azonkívül Virágh, kik Bakó hatalmas alakítása mellett is feltűntek.

Csütörtökön: Lotty ezredesei, pénteken: Ádám és Éva zsúfolt házak előtt kerültek színre, zóna előadásban.

Szombaton „Suhanc“ került színre Tábori Prídával a címszerepben, aki új tagja a társulatnak. Ez előadás Kornay Margit jutalomjátéka.

A társulat kedden búcsúzik „Pillangó kisasszony“, operettel. Ugyanekkor kerül színre: „Almafa“ vigjáték.

Hétfőn közkívánatra: „Svibákok“ operette zóna-előadásban.

(G. Sz.)

H I R E K.

— **Dr. Kiss Ernő**, városunk képviselőjének mandátuma ellen beadott petíciót és a megtámadott pártjának viszonyvadját tárgyalta a múlt héten a m. kir. kuria, most kedden pedig — e hó 20-án — közbebevetett határozatot hozott, melyben Grüber József választási elnök ténykedésében semmi kifogásolandót nem találva, ellene minden további eljárást beszüntetett, a választók megvesztegetésének mindkét oldalú vádjai beigazolására azonban vizsgálatot rendelt el. A királyi ítéletábla egyik bírja érkezik a kerületbe és ezernél több tanút fog kihallgatni, tehát előreláthatólag vendégünk lesz vagy egy évig. Erre a társadalmi békességünket annyira megbontó ügyre jövő számunkban vizsdatérünk, tárgyilagossá kritika gyakorolva azon mérleg libbenései felett, melynek egyik csészéjében egyéni ambíciók, a másikban a közjólét van.

— **Vágó Pál**, a híres jász-festő tiszteletére, abból az alkalomból, hogy szegedi képét befejezte, szülővárosa Jász-Apíthi értelmisége június hó 7-én nagy ünnepélyt rendez. Az ottani kaszinóban leszen hangverseny, bankett és bál. Mint halljuk ez ünnepelésbe a vidékről is sokan részt fognak venni és innen Szolnokról is kirándul tiszteelőinek egy társasága.

— **Nagy tűz** volt Túrkevén, pünkösdek éjjelén, hétfőre viradóra. Péter Sándor, a város mezőtúri oldalán levő szérüs kertjében eddig ismeretlen tettesek meggyújtottak egy nagy kazal szalmát, mely egész éjén keresztül égett. Ha az eső nem esik, az egész szérüs kert, sőt a város azon része is a lángok martalékává lett volna.

— **Hetvenkedő oláh fiáncz.** A Lopocsi-féle vendéglőben nagy mulatás volt pünkösöd szombatján Voltak vagy öten. Húzták a körülményekhez képest a nőtáka. Hogy négy mit húzatt, azzal édes keveset törődünk, hanem az ötödiknek a gusztussához már nagyon is van közünk, de volt köze a többi ottlétőknek is. Mert hát ez az úr valami oláh kesergőt akart kieroszakolni a cigányból, valami bockort, nagy saladásról. Többször kijelentette a mellett hangosan, hogy a magyar róta nem is nóta. Nagy felháborodással tanították ki azután a spenót vitéz örét, hogy ha magyar czímeres kardbojtot visel a kardján és ezen a czímen fogyasztja a magyar prófuntot, hát változtassa meg az ízlését, vagy pedig költözzön át a Dimbovicza partjára. Sajátságosak

az ilyen buta henczegések itt a Tisza partján, pedig szomorúan értesülünk, hogy ez a szerény fiáncz nem is áll itt egyedül, — egy másik vendéglőben olyan magyar állami alkalmazottak dákóromanizálnak, akik már a mi jóvoltunkból nem prófuntot, hanem császárzsemlét esznek. Bizony nem dákórománia kellene ezeknek az uraknak, hanem csak dákó . . . a hátukra, románia nélkül.

— **Népgyűlés a temetőben.** Több fővárosi lapból, köztük a „Friss Ujság“-ból olvastuk a következő szenzációs tudósítást:

„Népgyűlés a temetőben. Dévaványáról (Jász-Nagykun-Szolnokmegye) táviratozzák a következőket: Különös ügyben folytat vizsgálatot az itteni hatóság. Pünkösöd második napján a temetőben éjjel tizenkét órakor ezernyi ember előtt nagy szociáldemokrata népgyűlés volt. A gyűlést az újjászervezett szociáldemokrata párt rendezte, amely egy emberét: Kalás Mihályt leküldte a községbe. A gyűlést azért tartották éjjel a temetőben, mert a dévaványai főszolgabíró most már harmadszor tiltotta meg a rendesen bejelentett népgyűlés megtartását. Olyan titokban rendezte a nép az éjjeli gyűlést, hogy a husz tagból álló rendőrség csak ma tudta meg, mi történt az éjjel a temetőben. A dévaványai nép fanatizmusára jellemző, hogy a népgyűlést szakadó esőben tartották meg és csuromvizesen hallgatták meg a budapesti szociáldemokrata kétórás beszédét.“

Közvetlen, hitetes forrásból nyert értesülésünk alapján közöljük, hogy vármegyénk alispánja átíratott intézett az ottani főszolgabírói hivatalhoz, felvilágosítást kérve ezen ügy állásáról. A tudósításból megtudtuk, hogy Dévaványán a temető utcájában egy szocialista lakásán mintegy 15—20-an jelentek meg a munkás osztályból, hol Kalás Mihály szociáldemokrata vezér tartott nekik beszédet. Ezen összejövetel szűk körben, privát lakáson történt és nagyobb port annál inkább sem verhetett fel, mert Dévaványán a szocializmusnak kevés híve van. Az országos hirre felfújt, temetőben éjjel tartott nagyszabású népgyűlés tehát nem egyéb, mint farkasbőrbe bujtatott báránka. A fővárosi lapok természetesen felültek a megtévesztésre és a szociáldemokraták buzdítására irányuló tendenciozus tudósításnak.

— **Egy pisztoly, mely nem sül el** A napokban nálunk járt Pap Gerzson úr, kinek viselt dolgairól lapunk legutóbbi számában beszámoltunk. Valami különös felfogás, elnézés vagy tévedés folytán kiszabadult a kecskeméti dutyiból, most ismét ur és gávallér. Lelövéssele fenyegetődzött, azt sem tudjuk párbajjal súlyosbitva-e vagy anélkül. Nem igen figyeltünk szajaskodására, ezeket is csak a közönség és rendőrség figyelemzetetésére irtuk . . . mert hát Pap Gerzson úr ezidőszert szabad.

— **Szerkesztői malheur.** Mélyen tisztelt és érdekekben megöszült kollegánknak, a hosszú nevű hivatalos ujságnak köztisztelőben álló szerkesztőjét Vezéry Ödön urat a múlt szerdán nagy lelki megrázkódtatás érte. Szűcs aláírással Budapestről „dringend“ sürgönyt kapott, mely azt hozta hírül, hogy a kuria a dr. Kiss Ernő, szolnoki országgyűlési képviselő ellen beadott petíciót elutasította. A szerkesztő urat ép oly határtalan öröm fogta el, mint szinte egy sürgöny folytán 1896. október 18-án délelőtt, midőn Jászberényből Apponyi gróf biztos bukásáról értesítették táviratilag. Boldogságának hatalmas kitörését akkor is, most is azonnal meg akarta osztani a szolnoki közönséggel, akkor is, most is plakát nyomtatására gondolt, de akkor mégis várt délutánig, midőn már tárgyalanná vált szándéka, most azonban kinyomatta és barátai alig birták lebeszélni a kiragasztásáról — most is, mint akkor kajánlelkű misztifikáció áldozata volt. Következett a visszahatás a kétszeres levertség. Őszintén részt veszünk e keserves csalódás által előidézett bánatában és csak azzal vigasztaljuk, hogy változnak az idők. Most boldog, hogy 1896-ban Jászberényben nem bukkott meg Apponyi, hátha 1908-ban

— **Hirdetmény.** A rendőrkapitányság felhívja a város összes birtkosait, hogy az 1891. évi XII. t.-cz. 51. §-ában foglaltaknak mely szerint kötelesek birtokuk egész területén a szerb tövist irtani, logkésőbb június hó 10-ig eleget tegyenek. Az irtást mulasztók a fent idézett törvény 95. §-ának k) pontja alapján 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg megfelelő elzárással fognak büntettetni.

— **Lögyakorlatok.** A 68 IV. zászlóalj parancsnokság a fegyvergyakorlatra bevonult póttartalékosok tábortábori lögya-

korlatait a Tisza víz állása következtében, melyet a folyam-mérnöki hivatal e hó végével magasabbra ígérkezőnek jelöl, nem 31-én, hanem holnap azaz 26-án (hétfőn) tartja meg az alicsiszögi szigeten, a mikor is e környéken a közlekedés és munkálatok veszélylyel járnak.

— **Árvizveszély** fenyegeti városunk határát. O-Tisza felső részéről napok óta jelentik a szeszélyes folyó emelkedését, melyet a sok esőzés idézett elő. Pénteken már itt is kilépett medréből és ellepte az Alesiszöget. Most, közvetlenül lapunk lezárása előtt arról értesültünk, hogy a Zagyva is kutyálkodik, ez pedig már nagy baj, mert ha a Tisza miatt felszorul és kiönt, akkor az idej termést egészen tönkretesz.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, miszerint a folyó 18-án, azaz Pünkösdi vasárnapjára tervezett majálisunk a rossz idő miatt elmaradván, ezen majális helyett egy táncmulatságot rendezünk, mely f. évi június hó 1-én, azaz vasárnap, kedvezőtlen idő esetén a színház helyiségében, illetve a Scheftsikert összes helyiségében fog megtartatni. 1. Diszfelvonulás d. u. 5 órakor. 2. Tűzijáték, konfetti, szerpentin és levélposta. Belépti-díj: Személyenkint 1 korona. — Család-jegy 2 korona 40 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Tánc kezdete 6 órakor. Szíves és tömeges látogatást kér a tüzoltó parancsnokság.

— **Törvényszéki végtárgyalások.** A jövő heti végtárgyalások sorrendje a következő:

26-án Nyitrai Kálmán turkevei lakos. Megvesztegetés.

Juhász Imre szolnoki lakos. Magánokirat hamisítás.

Tompa Mihály szolnoki lakos. Súlyos testi sértés

28-án. Kolompár József szolnoki lakos. Halált ok. súlyos testi sértés.

Kokay István és Juhász Pálné jászfényszarusi lakosok. Lopás.

Klementisz István szolnoki lakos. Lopás és sikkasztás.

Talmási István szolnoki lakos. Lopás.

Zs. Kiss Pál és Farkas Ferencz cibakházai lakosok. Lopás.

30-án. Fekete Lajos mezőtúri lakos. Lopás.

Tóth Imréné madarasi lakos. Lopás.

Horváth Sándor és társai turkevei lakosok. Lopás.

Tisztes Molnár Sándor és Lévay Sándor szolnoki lakosok. Súlyos testi sértés.

Törőcsik Anna, Pallagi Julia, Virág Polla szolnoki lakosok. Magzatelhajtás.

— **Uj zeneművek.** Rózsavölgyi és társa udvari zeneműkereskedők kiadásában megjelent: Lengyel Miska: Palócz nóták, tréfás dalegyveleg énekhangra, zongora kísérettel. A szerző, a kinek eredeti dalait országsszerte éneklik ezúttal írt — írói minőségben dokumentálja ügyességét és finom muzsikális érzékét összhangzatosítás dolgában hét tréfás palócz nótát tartalmaz. Ára 2 kor. 40 A magyar dalok és népdalok anthológiájából három új füzetet bocsájto: közre a kiadóczég Minden egyes füzet két-két dalt tartalmaz: Lengyel Miska és Szántó Ferencz tollából. Igazi magyar érzés futja át valamennyit s a mit dicsérrünk kell, könnyen énekelhetők és játszhatók. Ára egy-egy füzetnek 1 korona.

T Á R C Z A.

A házasságok az égben köttetnek.

— Elbeszélés. —

Irta: Vértesi Arnold.

I.

Ugyan már miért ne házasodnál meg? — tanácsolta Stanczi néni az öccsének, Bolgár Imre ügyvédnek. — Ne beszélj nekem, hogy a te korodban már másodsor késő. Ugyan, ugyan, a te korodban? A ki reád néz, azt mondja, hogy legfeljebb harminczöt éves vagy, vagy annyi sem. Nézz a tükörbe, na mondd meg magad.

— Hiszen nem mondom, hogy éppen valami nagyon vén volnék, — szabadkozott az ügyvéd, a kinek tetszett az, hogy olyan fiatal embernek tartják; — de mégis azt hiszem,

édes néném, hogy mikor az ember elmúlt már negyven éves . . .

Nem mondta ki, hogy negyvenhárom. Azt a három esztendő szerette volna maga előtt is letagadni Hja, mikor az ember olyan fiatal kinézésű!

És Stanczi néni még jobban fiatalítja:

— Isten bizony, senki sem hiszi, hogy harminczötnél több vagy.

— Özvegy ember vagyok, néném.

— Hát aztán? Annál jobb. Tudják, hogy az első feleségedet is megbecsülte.

— Szerettem, néném.

Stanczi néni helybenhagyólag bólint;

— Szeretted, tudom. Meg is sirattad, meg is gyászoltad. De most már annak két éve. Hát miért ne néznél más után? Miért töltened tovább is bús özvegyességben az életedet? Gyerek nem maradt, magad vagy, tehetsz, a mit akarsz. Miért ne hoznál ebbe a házba magadnak egy kedves, szép, fiatal asszonyt, mikor csak téled függ?

A férfi föl s alá sétált a szobában, gondolkodva, tuskodva, míg végre megszólalt:

— Nem titkolom, Stanczi néném, hogy néha magamnak is eszembe jutott az: de mindig utána jött az a másik gondolat, hogy már késő, késő. Fiatal fiatalhoz illik.

— Ugyan hagy már abba ezt a bolond beszédet, — támadott rá az öreg asszony. — Hát az első feleséged nem volt sokkal fiatalabb mint te? Azért volt nálatok boldogabb szerelmes pár?

Bolgár Imrének megadta magát;

— Igaz, igaz; én harminczhat voltam, ő tizenhét. És hogy szeretett!

— No lásd, — biztatta Stanczi néni, — úgy fog szeretni a másik is.

— Nem tudom, — habozott az ügyvéd.

De világosan lehetett látni arczából, hogy jól esik a biztatás. Hátha mégis? Hátha csakugyan ez a másik is.

Stanczi néni tudja, hogy kire gondol Imre s biztatja, hogy csak merni kell.

— Nem kapsz kosarat, ne félj.

De a házasulandó férfi még mindig haboz:

— Tudja isten, tegnap is olyan hideg volt hozzám.

Stanczi néni arra is meg tudott felelni:

— Hideg? Hát olyan a természete. Komoly leány, épen hozzád illő, nem valami szeleburdi. Talán olyat jobban szeretnél?

— Hiszen jó, jó, — forgatta a fejét Bolgár Imre; — de ha szeretne, hát mégis jobban kimutathatná.

— Ugyan már hogy? pattant föl Stanczi néni. — Csak nem kérhet meg téged fiatal lány létére ő maga? Csak nem eshetik a nyakadba, ha te nem szólsz. Hát mit csináljon? Tegnap is láttam, hogy egyre várta szegényke, mikor nyilatkozól. Milyen izgatott volt. Szinte látni lehetett, hogy remeg a kezecskéje, mikor a vacsoránál téged kínált a tából.

Azt Bolgár Imre is látta. De ő másképp magyarázta.

— Nem lehet azt, lelkem, másképp magyarázni jelentette ki Stanczi néni. — Hisz én csak jobban tudom. Elöttem beszéltek Révészék. Az anyja is, a leány is.

— Mit mondtak? — vágott móhon menyé szavába az ügyvéd.

— Mit mondtak? Hát csak nem találhatom ki azt neked? Minden jót mondtak felőled. Tisztelek, becsülnek régóta. Az ilyen férfiba szerelmes lehet minden leány, mondta a múltkor Révészné.

— Azt mondta?

Azt bizony. De én még egyebet is mondhatok. A virágbokréta, a mit Ilkának a nevenapjára küldtél, most is megvan, örzi az a leány így hervadtan elszáradva is. Magad is láhattad volna, ha kissé körültekintesz. No már ez csak elég világos?

Nyájas mosoly derítette föl az ügyvéd arczát, az a vidám, boldog mosoly, mely igazán megfiatalít.

— Hát csakugyan szível az a szép fiatal leány, csakugyan szeret engem? — gondolta magában Bolgár Imre.

Minthogy azonban a negyvenhárom éves ember mégsem igen szereti — elhamarkodni a dolgot, még most is csak óvatosan nyilatkozik:

— Tapogatózzék még egy kissé, kedves néném, tapogatózzék.

II.

Előre lehetett látni a Stanczi néni tapogatózásának az eredményét.

Mert mikor egy asszony, a ki maga már régen túl van a veszedelmen. azon töri a fejét, hogy egy házasságra való párt összekerítsen, hát végre is hajtja azt. Főképp ha Révészék maguk is segítenek neki s egyre tömök hizelgéssel, nyájaskodással, uzsonákkal, vacsorákkal s olyan üzeneteket küldöznek vele Bolgár Imrének, hogy arra már lehetetlen veszteg maradni.

Bolgár Imre akkor fölhozta a legesinosabb fekete kabátját, azt, a melyikben olyan fess fiatal embernek látszik s megtette az elhatározó lépést.

Nem emlékezett, hogy első házassága alkalmával ilyen erősen dobogott volna a szíve, mint most, mikor Révészékhez indult, hogy Ilkát megkérje.

Útközben észébe jutott egy is, más is, a mi nyugtalanította. Ha nem restelte volna, hát visszafordul, hogy otthon még egyszer meghányja-venesse a dolgot, nem azért, mintha szerelme csökkent volna, érezte, hogy napról-napra jobban bele bolondul abba a leányba; de a leány vajon a leány szereti-é?

Mert Stanczi néni akármennyit beszél, hogy így meg úgy, hogy ez olyan leány, a kinek csak komoly, meglelt férfiak tetszenek, nem holmi ugrifüles fiatal emberek, Bolgár Imre azért nem tud megszabadulni az aggodalomtól. Nem akarná, hogy a leány csak rábeszélésből nyújtja neki kezét, csak éppen az édes anyja kívánságára.

Ha a leálynak a szívébe láthatna az ember. De csak a szemébe nézhet s abból a szemből semmit sem tud kiolvasni. Igaz ugyan, hogy látja közszemlére kitéve azt a bizonyos hervadt virágbokrétát, mely kérkedve adja tudtára: „látod, milyen becsben tartanak engem”; de a leány oly hideg, hogy a kérő ajkán megfogy a nyilatkozat, mielőtt kimondta volna. Hiába bátorítja nyájas pillantással Révészné, hogy szóljon már.

A beszélgetés átesap közönyös dolgokra. Révészné hiába iparkodik azt visszaterelni abba az ünnepélyes mederbe, melyben megindult. Világosan látható, hogy a kérő újra meghökken s újra habozóvá lett.

Révészné szemrehányó pillantást vetett leányára, aztán fölkel. Valami elvégezni való házidolga akadt a konyhában. Bossánatot kért, mindjárt visszajön, Bolgár Imre és a leány egyedül maradtak.

Egy-két perczig még folytatták azt a beszélgetést közönyös tárgyokról, de mindegyre szórakozottabban. A leány nem felelt, a férfi elhallgatott. Nyomasztó éjszonda állt be. Bolgár Imre az óráját nézte.

— Már el akar menni? — kérdezte a leány s hangján észre lehetett venni az izgatottság okozta remegését.

A férfi szívében új remény gyült. Szólni akart s tekintete a leány arcát kereste, de az elfordítva maradt.

— Ilka.

A leány nem felelt. Arcát még jobban elfordította s vállai reszkettek.

Bolgár Imre ajkán elakadt a szó. Az a biztató pillantás, melyet várt, nem jött s most habozva tündött a megriadt ember, folytassa-e tovább?

Igy mult el egy hosszú percz. Bolgár Imrét csüggedés szállta meg. Most már nem folytatta tovább, csak ott ült szótlan, leverten.

A leány, mintha végét akarta volna szakítani ennek a kínos szünetnek, elfojtott hangon megszólalt:

— Ne játszak önnek valamit?

S mielőtt a férfi felelhetett volna, oda ült a leány a zongorához. Fehér ujjai remegve futottak végig a billentyűkön, aztán mindegyre hevesebben ütötte, szilaján, kigyúlt arczeval, mintha össze akarná törni ujjai alatt.

Bolgár Imre, a ki eleinte oda ült mellé, egészen közel hajolva, félrehúzódott, mindegyre távolabb, távolabb.

Mikor a leány egyszerre abba hagyta a játékot s föl-

vetette fejét, megdöbbsentve látta, mily távol húzódott a férfi. Ingerülten harapta össze szép ajkait s redők húzódtak homlokára. Egy perczig várt, hogy a férfi szól valamit; de mikor látta, hogy az hallgat és nem közeledik, lassan, a legyőzött dacz elfojtott bossúságával, oda ment hozzá s félig önkénytelen kezét nyújtotta, mintha bocsánatot akarna kérni.

Bolgár Imre két keze közé fogta a leálynak kezét és nem bocsátotta el. Látszott, hogy küzd magával, vajon szóljon-e.

Egy pillanatig gúnyos mosoly játszadozott a leány ajkai körül. De nem vonta vissza kezét. Vállai kissé megrándultak, mint mikor az ember elszánja magát valamire. S Bolgár Imre édes gyönyörrel érezte, hogy a szép leány megszorítja kezét.

A szerelmes férfi arra csókokkal borította el a kezében tartott kis kezét.

— Megértett végre, Ilka? Megértette, hogy mennyire szeretem?

Újabb kézszorításból állt a leány felelete.

Bolgár Imre arca ragyogott:

— Akar engem boldoggá tenni? Akar az én édes, aranyos kis feleségem lenni?

A leány megrázkódott s szeméi csaknem fenyegetően villogtak. Most már semmikép sem tudta Bolgár Imre, hogy mit gondoljon. Hát nem Ilka maga biztatta rá tekintetével, kézszorogatásával, hogy szóljon? Mit jelent hát most ez az ijedség? Ez a komor, haragos tekintet? Vagy csak a hiúság kaczer játéka volt az egész? Fölbiztatták, hogy kosarat akaszthassanak a nyakába?

— Nem felel? — sürgette hevesen, megragadva a leány kezét.

— Mit feleljek? — suttogta az tompán.

— Tudni akarom sorsomat. Igen? Vagy nem?

— Igen, — hangzott a leány válasza.

A férfi kitérte ölelő karjait.

— Oh, édesem!

De a leány hidegen visszahúzódott:

— Engedje meg, hogy a mamát fölkeressem.

III.

Nyugtalanabb napjai még nem voltak életében Bolgár Imrének, mint ez a völegénysége ideje. Gyakran jött haza elkeseredve menyasszonyától, valami mardosó kétség háborgatta folyvást.

— Szeret vagy nem szeret? — kérdezte magában számlalanszor.

Szive elszorult, ha első feleségére gondolt, arra a mosolygó, kedves fiatal lányra, a ki menyasszony korában ott leste mindig az ablaknál, hogy mikor jön s az öröm sikoltásával szökött elejébe. Bezzeg az nem háritotta el völegénye ölelő karjait, nem húzódott el csókjai elöl, hanem oda tapadt reá dobogó, szerető szívével.

Hiába magyarázza Stanczi néni, hogy nem minden leány egyforma, némelyik tartózkodóbb, szemérmesebb, ha szeret sem tudja úgy mutatni. Majd meglátja Imre később, ha a felesége lesz.

De Bolgár Imre aggódva várja azt az időt. Nem bir megszabadulni attól a szorongó érzéstől, hogy menyasszonya nem szereti őt.

— Ugyan hagyj már abba, — bosszankodik Stanczi néni; — ha nem szeretne, hát miért menne hozzád? Hiszen senki sem kényszeríti. Kéréjő is lett volna más, ha akarta volna. Ott van mindjárt a fiatal Nyéky Pista.

De hisz ez az éppen, a mi Bolgár Imrét háborgatja. Ez a Nyéky Pista. Hátha az utolsó perczben elő állt ez a fiatal ember? Hátha épen reá számít Ilka? Hátha csak épen ingerültségből, bosszúból nyújtotta kezét másnak Ilka? Egy kis összezőrdülés a szerelmesek közt, a mi majd elsimult s nevetve adnak ki rajta.

Egész az esküvő napjáig mindig háborgatják efféle boldog gondolatok Bolgár Imrét. De végre mégis csak elkövetkezett minden baj nélkül az a nevezetes nap. A völegény szorongó szive szabadabban lüktetett. Most már nem rabolhatja el tőle senki szép menyasszonyát. Most már boldog s ragyogó arczeval fogadja a jó ismerősök üdvözléteit.

Nyéky Pistát is látja a lakodalmon. Komor orczeval, lecsüggesztett fejjel kullog a fiatal ember ott a násznép közt.

Ilka, a mint pompás menyasszonyi ruhájában elhalad mellette, félig szánakozó, félig haragos pillantást vett reá, mintha azt akarná mondani: mit lábatlankodik itt? Meghitták, de hát azért nem volt szükséges eljönnie.

Még kevésbé volt szükséges olyan sületlen felköszön-tövel elárulni magát a nagy lakomán, mely az esküvőt követte. Mindenki megbotráncozott rajta. A mellette ülők csitították. Ha az ember annyit ivott, hát halgasson.

De éppen akkor nem hallgat. Miért ne volna neki szabad vérző szívvel is boldogságot kívánni a szép menyasszony bosszusan harapdálja ajkait, a völegény komor ranczokba húzza homlokát. Az ittas fiatal ember szemeit törülgeti s keserves sirásra fakad.

— No hát adja ide a kezét még egyszer búcsúzásra, — kiabál a menyasszony felé.

Végre valahogy elczipelik a garázdálkodót. De a jó kedvnek már vége; hiába próbálják élesztgetni. Nemsokára eltávozott a menyasszony, hogy az útra átöltözködjék. mert még ma este indulnak Olaszországba. Pár perczel később utána lopózkodott a völegény, hogy siettesse, mert az idő már későre járt.

Átment egy üres szobán s be akart nyitni a másikba, mikor hangos szóváltást hall s megdöbbenve áll meg. Ilka beszél oda bent valakivel. Hangja nagyon ingerült.

— Hát megörült maga, hogy most ide vissza mert jönni? Menjen innen.

Mire egy rimáncodó hang felelt:

— De mikor úgy szeretem magát, Ilka!

— Ha szeret, annál inkább. Menjen hát, az isten áldja meg. Minek jött ide részeg fejjel, hogy boldogtalanná tegyen?

— Nem vagyok részeg, — sohajtott a férfi, — nem, nem, csak a szívem, Ilka . . .

— Hagyja a szívét s legyen esze. Azt hiszi, hogy az én szívem tán boldogságban úszik? De nekem van eszem. Mit akar maga? Maga el nem vehetett engem s én nem várhatok tíz évig, míg olyan állásba jut, hogy nőül vehet. Ha ugyan egyáltalán venne, mert az olyan harmincz éven túl járó vén leány, a milyen én akkor lennék, nem kell már senkinek.

— De én esküszöm, Ilka . . .

— Hallgasson. Bolond beszéd. Nekem gondolkodnom kellett magamról. Anyám maholnap meghalhat, vagyonunk nincs, az a kicsi, a mi volt, fogytán van, addig kellett gondoskodni magamról, míg fiatal vagyok. Hányszor mondtam magának. Hát nem bírja megérteni?

— Én csak a szívem szavát értem, Ilka és ha szeretne engem . . .

— Eh! ne gyötörjön már mindig azzal. Szeretem vagy nem szeretem, az mindegy; de bolond nem vagyok, hogy vén leány maradjak a maga kedvéért. És most már mit akar? Botrányt? Mert egyebet nem akarhat, hisz látja, hogy már férjhez mentem, le vagyok kötve.

— Tépje szét lánczait.

A párbeszéd percről-percra induiatosabb lett.

— Hagyjon el engem, távozzék. Behivom férjemet.

— Híjja be. Hadd nézzek szemébe, ki meri magát tölem elrabolni?

— Hát nem távozik?

— Vele együtt igen. Te szeretsz engem most is, ne tagadd.

— Becsületes asszony akarok maradni.

— Hát becsület az, odaadni magadat egy férfinak a kit nem szeretsz? Tünni csókját, ölelését, viszonzni is, mialatt lelkedett befölti az undor és útálat? Hát az a becsület?

Reszketve állá a sötét szobában Bolgár Imre. Minden szó, a mit hallott, mint tördőfés járta át szívét. Hát csak azért ment hozzá nőül ez a leány, hogy legyen valaki, a ki eltartja itt? Csak ezért, minden vonzalom nélkül, a szerelemnek egy szikrája nélkül?

Az első pillanatban be akart rohanni hozzá, szemére vetni leketlenségét, álnokságát, gyalázatát. De aztán mégsem cselekedte. Hisz mit vethetett volna szemére? Az a leány meg sem értette volna, hogy van abba valami szégyenletes, a mit elkövetett. Ugyan mi volna? Hát nem maradt becsületes? Még a férfit is elküldi, a kit szeret, menjen, ne jöjjön többé. Hát mit kívánhat még tőle a hitvesi kötelesség?

— Semmit, semmit, egyebet, — mormogja keserűen Bolgár Imre.

Hiszen a mit az a leány tett, azt száz meg száz más férjhez menő leány megteszi. Gondoskodnak magukról. Hát mi van abban? Hogy az ő élete tönkre van téve, az ő boldogsága romba döntve? Már ugyan miért volna? Hisz itt a szép menyasszony, nem vitte el senki, csokolhatja, ölelheti tetszése szerint, a törvény jogot ad hozzá, nem gátolja benne senki. A lelke a szép nőnek, igaz hogy nem lesz az övé, de a teste az övé; érje be vele.

Nos miért nem veszi a világot úgy, a hogy van? Hát nem gyönyörűség ilyen szép nő még szív nélkül is? Öröljön hogy ilyen vén létére megkapta, akárhogy megkapta.

De a szerencsétlen ember nem tud neki örülni s olyan elcsüggedés szállta meg lelkét, olyan fásultság és olyan undor, hogy látni sem akarta szép menyasszonyát, hanem roskadozó lábakkal visszafordul a vendégek közé, a hol még mindig isznak és koczingatnak.

Meglepetve fordul feléje minden szem. Mi lelte? Milyen sápadt? Rosszúl lett talán?

— És milyen vén, — súgja egyik jó barát a másiknak. — Most kell megnézni, hogy milyen vén.

Maga is úgy érzi, mintha egyszerre megöregedett volna. Fáradtan leül az asztalhoz s szótlan, olyan szórakozott tekintettel megiszik egy pohár bort.

— Elkészült már Ilka? — kérdezi az anyós.

— Nem tudom, — felelt tompán Bolgár Imre.

Az anyós aggódik, hogy mindjárt elkésnek a vasútról. A völegény vállat von s az asztaltól föl sem tekintve, ismét tele tölti s egy hajtásra kiüssza a poharát.

Végre visszatér a menyasszony utazó ruhájában, erősen kipirult arczal s így még szebb, mint a fehér selyem ruhában. Eszreveszi, hogy bámulják szépségét s elégedett mosoly lebben át ajkain. Nem látszik rajta semmi nagy lelki fölnindulás, nyoma valami benső küzdelemnek, sőt teljesen nyugodt és vidám, a mennyire csak egy okos leány, a ki megfelelően gondoskodott magáról, nyugodt és vidám lehet.

Könnyedén megérinti férje vállát:

— Mehetünk.

Az tompán reá mereszti szemeit, mintha nem értené. Mehetnek? Hová? Ah, igen a nászútra, Olaszországba.

Arra elsötétül s egy percig az a gondolat forog fejében, hogy a vállán nyugvó kezeit eltaszítja s oda kiáltja a szép menyasszonynak:

— Csak tessék, a kivel akar. Mi egy úton nem megyünk.

De megijed a botránytól s nem szól egy szót sem, csak némán karját nyújtja menyasszonyának.

A vasútig nincs miről beszélniök, addig a mama foglalja el leányát oktatásaival. Mikor aztán elbúcsúztak s felültek a vasútra és a vonat megindult, a fiatal nő remegve húzódott a kupé sarkába, a hol egyedül ültek.

Bolgár Imre keserűen szólta oda:

— Ne féljen, egy újjal sem nyúlok hozzá.

Arra a nőt még nagyobb félelem fogta el. Most már egyébtől félt. Szemei ijedt pillantással kémlelték a férfi zord arczát. Eszébe ötlött szóváltása Nyéki Pistával.

— Kihallgatott?

A férfi csak fejével intett, hogy igen.

— Hát akkor tudhatja, — védekezett a remegő asszony, — hogy nem követtem el semmi rosszat.

— Nem követtem el semmit, — felelt a férfi, — csak az én életemet tette tönkre. De azt önnek hiába magyarázám. Ön bámul s azt gondolja talán magában: miért ne lehetnénk mi is egy, mint annyi sok más, a ki útálja egymást és borzad egymástól, de azért összeölelkezik és együtt él?

A nő eltakarta arczát s félig remegve, félig daczosan szólt:

— Hát mit akar? Elválni tőlem? Kitenni engem a világ gúnyának, rágalmának?

— Ne aggódjék, — felelt a férfi s hangjában benne volt lelkének egész keserősége, — fáradsága nem vezett kárba, gondolkodva lesz önről. Hisz egyebet nem akart. Becsülete is megmarad. A világ azt fogja hinni, hogy férj és feleség vagyunk. Csak mi ketten fogjuk tudni, hogy nem vagyunk azok és soha sem leszünk azok.

ELADÓ HÁZ. Jánosi Károly és neje tulajdonát képező, Szolnokon a Petőfi-utczában, a nagyvárosi iskola közvetlen szomszédságában fekvő 5 szoba, 1 pincze s mellékhelyiségekből álló lakóház szabad kézből eladó. A házat ezidőszerint több évre iskolai célra Szolnok városa tartja bérbe évi 900 korona bérösszegért. — Értekezni lehet a tulajdonossal Dárdán, vagy megbízottjával Nyitó Ferencz pénzügyi s.-titkárral Szolnokon. 3—3

A Pesti Napló karácsonyi ajándéka

ZICHY MIHÁLY ALBUM.

A Pesti Napló, a mely eddigelé Madách Ember tragédiáját, Arany balladáit Zichy Mihály képeivel, Katona József Bánk bánját, Kisfaludy Sándor Himfy szerelmeit remek albumba foglalva, és legutoljára a Költők Albumát adta olvasóinak karácsonyi ajándékkul, az idén az eddiginél is nagyobb szabásu, díszben, tartalomban nemcsak az eddigi ajándékokat felülmuló, de a könyvpiaczon is ritkaság számba menő diszművet, a **Zichy Mihály Albumot** szánta olvasóinak karácsonyi ajándékkul. **Zichy Mihály képeinek** válogatott, impozáns albumba foglalt gyűjteményét a Költők Albumánál nagyobb és díszesebb alakban. Zichy Mihály világhírű művészi termelésének legjavát, **legszebb festményeit és rajzait** foglalja magában ez a diszmű **negyven műlapon**, amelyek mindegyikéhez legkiválóbb esztétikusaink és műbíráóink írnak szövegmagyarázatot. A valóban remek kivitelű műlapoknak egy része gyönyörű színnyomásu lesz, olyan, amilyen eddig alig jelent meg magyar diszműben.

A negyven pompás műlapot, a kísérő szöveget és Zichy Mihály egyéniségének és változatos életpályájának regényes rajzát, valamint Zichy rajza után készült **gazdag bekötési tábla** foglalja gyönyörű díszes kötetbe.

A Pesti Napló e nagyszabásu diszművét az Athenaeum állítja ki. A Zichy Mihály Albumot, amelynek ára az Athenaeum eredeti kiadásában 90 korona, a »Pesti Napló« új kvart kiadásában karácsonyi ajándékkul megkapja a Pesti Napló minden állandó előfizetője. És megkapják díjtalanul azok az új előfizetők is, akik egész éven át fél, negyedév, vagy havonként, de megszakítás nélkül fizetnek elő a Pesti Naplóra.

Spitzer Lajos

férfi- és női divat-áruháza o o o o o o o

Szolnokon.

Tavaszi idényre

férfi- és gyermek kalapok, legjobb minőségű czipők, harisnyák, sapkák, ruhácskák, fehérneműek, divatos nyakkendők, napernyők, blouzok és minden e szakmába vágó czikkeket

Legnagyobb o o

választékban

szereztem be és minden igyekezetem oda irányul, hogy ugy a helybeli, mint a vidéki vevőközönséget jó árukkal és olcsó szolid árakkal kielégíthessem.

8—10

o o o o o o o o o o Folyton ujdonság levelező-lapokban. o o o o o o o o o o

HAY ÉS GRÜN

o o o vármegyei kő- és könyvnyomdászok o o o
könyv-, papir-, író- és rajzeszköz kereskedése,
o o o könyvnyomdája és könyvkötészete o o o

SZOLNOKON, Kintzler-ház.

Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy

Könyvkereskedésünkben

a legújabb kiadásu könyvek kaphatók. Raktáron nem lévő dolgok pedig 48 óra alatt portó költség fel-számítása nélkül hozatnak meg. Nagyobb értéket képező jogi, orvos- és mérnöki könyvek hitelre, vagy részletfizetésre szállíthatnak.

Könyvnyomdánkban

hivatalos községi, ügyvédi, kir. közjegyzői, kir. bír. végrehajtói és egyházi nyomtatványok, lakodalmi és bál meghevők, eljegyeési kártyák, látogatási jegyek, gyászjelentések, plakátok, árjegyzékek, egyáltalán minden a nyomdászat körébe vágó dolgok bámulatosan szép kivitelben a legolcsóbb árban számíttatnak. — Könyvnyomdánk (Nerfeld Ferencz ur üzlete átellenében benn az udvarban) éjjel-nappal üzemben van és így az est folyamán megrendelt sürgős munkák reggelre elkészíttetnek a nélkül, hogy azért magasabb díja ást számíttanánk. Vidéki megrendelések portómentesen szállíttatnak. A kiszolgálat szolid és pon-

tos. A nyomtatványok hibátlanok. Nagyobb munkák megrendelése esetén kívánuatra vidéken is felkeressük vevőinket személyesen.

Papirkereskedésünkben

ugy a legfinomabb minőségű író- és levélpapírosok, mint luxusdobozok, festékek, festő és paus vásznak (pointles munkákhoz), valamint író, irodai szerel. téntatartók és disztárgvak, — a legfinomabb kivitelű pénz-, szivar-, cigaretta tárczák, sétatokok, a legkiválóbb minőségű író- és kopir ténták a legjutányosabb árban számíttatnak.

Könyvkötészetünkben

ugy a nagy formátumu hivatalos könyvek, mint diszkötések, ugyszintén galanterie muokák ár és kiállítás tekintetében versenyen felül állanak.

Nagybecsü támogatást kérve vagyunk tisztelettel

HAY és GRÜN.

o o Divat- és napilapok előfizetése elfogadtatik. o o

Igen elegáns, eddig itt még nem látott bál meghevők.

o o o o o o o o o o Diszműtárgyak dus választékban. o o o o o o o o o o

Kintzler Testvérek

mű-órás és ékszerészek

Üzlet: Gorove-utca. **SZOLNOKON.**

Saját ház.

Ajánlja raktárukat

INGA, FALI, ÉBRESZTŐ ÓRÁK

svájci remontoir, horgony és henger, arany, ezüst, nickel,

férfi és női zseb-órákból.

Javítások és ujonnan elkészítések egy évi jótállás mellett eszközöltetnek.

Arany ékszereik a magy. kir. fémjelző hivatal bélyegével vannak ellátva, u. m.

KARPERECZEK, BROCHOK.

MEDAL, ÉRMEK, GARNITUROK, FÜLBEVALÓK.

Köves-, karika-, brillant- és gyémant-gyűrűk.

INGGOMBOK és ARANYLANCZOK

gyári áron.

Látszerészeti cikkek minden kivitelben.

13 próbás ezüst tárgyak, asztalszerek, girandok, asztalékek nemcsak legdivatosabb, de legjutányosabb áron nagy választékban találhatók.

Vidéki
megrendelések
pontosan és azonnal
teljesítettnek.

Vésési
munkák helyben
készülnek.

Braun Vilmos

kárpitos

Szolnok, Felső malom-ut 4. szám.

Készíték diványokat	12 frttól feljebb		
Garniturákat	50	"	"
Matt teljes hálószoba	110	"	"
Ebédülő berendezés . .	80	"	"

Fabutorok rajz után a legjutányosabb árban készítettnek.

Mindenféle kárpitos és diszitó munkák, valamint tapétázások a legjutányosabb árban számítottatnak.

Tisztelettel

Braun Vilmos

vármegyei és közkórházi kárpitos.

8-52

Magyar általános kőszénbánya r.-társulat
képviselője

FODOR IZSÓ

SZOLNOK, SZAPARI-UTCZA 11. SZÁM.

Ajánlja a kitünő minőségű

Tatai brikett szenet

a tapasztalat igazolta, és számos elismerő levelek bizonyítják, hogy.

szántásnál gőzekéhez, cséplésnél locomobilokhoz nincs jobb és jutányosabb fűtő anyag a brikett szénél fűtő erőben eléri a porosz szenet,

szoba fűtésre legkitünőbb,

mert szagtalan, nem piszkít, nem porlik, salak nélkü hamuvá ég, egyforma darabokból áll, nem kell törni.

A Tatai brikett szén szolnoki főelárusító helye: »Mezőgazdasági szövetkezet«. 8-12